

מסורת הש"ס

א) ב"ב קא. אהלֹת פט"ו מ"ה, ב) ונעיל מג"א; ג) וקדושין ע"פ ע"ש; ד) ומוספתא פ"ו; ה) וסנהדרין נא: ע"א. זבחים מה"א, ו) ונעיל מג"א, ז) כ"ל ד', ח) ודברים כג; ט) ויקרא כ"א; ס) ונ"ל לפני ד"ה כדרכה; ט) ודברים כ,;

‏

תורה אור השלם

- ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקנהו: דברים כ ז
- וקספו השטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו ולא ימס את לבב אָתוּ כלבבו: דברים כ ח
- הכן בחוץ מלאכתך ועתדה בשדה לך אחר ובגית ביתך: משלי כד כו
- בי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא ולא יעבר עָלוּ לְכַל דָּבָר נָקִי וְהָיָה לְבִיתוֹ שָׁנָה אֶתָּה וְשִׁמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח: דברים כד ה
- וְהָיָה כְּבֹלֶת הַשְּׁטָרִים לְדָבָר אֵל הָעָם וּפְקֻדוֹ שָׂרֵי צָבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם: דברים כ ט

‏

‏

לעזי רש"י

וור"ש [וירי"ש]. חיצים.

‏

מוסף רש"י

לפיכך תלתה לו התורה את כל אלו. לחזור על בית וכרס ואשה נכסות על החורים צביל עבירות שזדנס שלא יעני שהם בעלי עבירה והירואס חזר אומר שמה בנה את הבית או נטע כרם או ארס אשה (דברים כ ח). מעמידין זקופין לפניהם. בני אדם עומדין בקצה המערכה לוקח את הטפלים והנזקס בדברים שוב אל המלמה ולא מנוסן, שתלת נפילה ניסה (שם כ ט). לקפח את שוקיו. לקנץ רגליו (קדושין יב).

מה תופס ארבע אמות **לטומאה**. חכמים גזרו שיהא המת מטמא כל הנכנס בארבע אמותיו כדי שלא ירגילו אוכלי טהרות ליקרב לו והיא סבור שלא האהיל ויש לחוש שמא יפשוט ידו ויהאיל ולאו אדעתיה: **וסנא סונא**. וכן תני תנא צבית המדרש צקדר טהרות (אהלות פט"ו מ"ח): **חצר הקבר**. שלפני המערה כדאמר סדר צנין הקברות צצבא בתרא (דף ק:) שעושין מערות גדולות של י"ש על שש וחופר צכותליה סביב כוכין ארוכות כמדת המת ותוחזו לתוכן והמערה מקורה בתקרה וכיסוי ועושה גומא רחבה צצד המערה ופותח פי המערה לתוך הגומא צכותל המערה כמין פתח ולאותה גומא היא חצר הקבר: **העומד צסוור טהור**. כל מקום שהוא עומד צה טהור דכיון דמערה חלוקה הימנה ומחילומיה ניכרות לא גזור רבנן צממים צצמוכה שימפסו ד' אמות סביבומיה לצד המערה כדי גזור רבנן ארבע אמות צמת המוטל צצויר וכגון למעלה אכל גג המערה כדי להרחיק את האדם מלהאהיל על הטומאה אכל כאן יש היכר: **והוא שיש צה ארבע אמות**. הוא דחשיצא מקום לעצמה אכל פחות מכאן צטלה אכל המערה ולא חשיצא למיהוי מקום לעצמה: **וצ"ה אומרים ארבעה טפחים**. הוי מקום חשוד צכל דוכתא: צמה דברים אומרים. צ"ה אמרו ליה: **כשפתחה של חצר למעלה**. שאין לה כניסת מדרון צמעלות מן הצד אלא כשיורדין לה קופלין לה וכשעולינן מתוכה מטפס ועולה. ולקמן פריך איפכא מיתצבא: **כלפי לניא**. כנגד איפוא הפכת דצריך. לניא איפוא כדאמר צצרכות (דף נח.) כגני לניא כדים צצורים להיכן הולכין. איפכא מסתבא מן הצד כשעשוי לחצר מדרון לצאת דרך צדדים איכא למימר כיון דלא גזור רבנן ארבע אמות מצחילות ניכרות סגי להאי חצר צארבעה טפחים והעומד צה הרי זה טהור שאין לנו צמה לטמאו דאינו צריך לטפס ולעלות שיפשוט זרועותיו ויהאיל כנפיו על חלל הפתח כדי נפיק מידידי ונפיק נשמטו ונמשך לו מן הפתח של מערה לצד פתח של חצר ויואל לו: **מנמענה אי אפשר דלא מאהיל**. כיון דאינו אלא ארבעה טפחים אי אפשר לו לפרוש כנפיו ולטפס ולעלות אלא אם כן

משוה מלחמה פרק שמיני סוטה

מד.

מאהיל על חלל הפתח: והני מילי כו'. השתא מהדר לפרושי סייעמיה מהכא. מדאילטריך למיתני העומד לתוכו טהור ש"מ הני מילי חצר הקבר דמסיימנא מחיצתא דמערה לחודיה ודחצר לחודיה ויש היכר צדצר אכל מת צעלמא המוטל צצויר מודו צית הלל דתפיס ארבע אמות מדאילטריך למיתני העומד לתוכו טהור דאי צעלמא לא גזור למא לי לאשמועינן הכא דטהור: ואפי' היא לו שומרת יצם שלא קדשה הוא אלא מכא אחיו צאה לו: לקחה. מדלא כתיב לקח מיעוטא הוא למעוטי לקיחת איסור: **כדרכה**. דאמר אין עבירה צקידושין עד שיצטול שיצא זערו או את האשה לידי חילול וממזרת ונתינה אין עבירה צקידושין דלא כתיב ציה לא יקח אלא לא יצא^א ולא תתחנני^ב אכל אלמנה כתיב צה לא יקח^ג וקחה היינו קידושין ואילטריך דרצה דלא תימא מקידושין עבד ליה איסור: י ונחנינא. מן הגצוניס דכתיב צהו ויתנס יהושע לחוטיבי עניס (יהושע ט) והן מצצעה אומות: ועפדה צשדה לך. ונצצה צשדה מלאכתך לך: **גמרא**. לתת סבא להצין צטעמי המשנה והלכה כדברי מי: אם הוסיף צו דימוס אחר. שורה של אצנים או צגובה או צעוצי מו לא הוי על מכווו וקרינא ציה חדש^ד: **שמחשין אוסו**. שאינו מתקיים: **צצצוע**. צשמטיה: אין לי אלא חדשה. צמולה: אלמנה וגרושה. מאחר ונשאה זה: יגול אף צנה צית. חדש ולא תוכו יהא כזה שיהא נקי מן הכל: **בתנאי**^ה ויספו השוערים על דברי הכן: **צקשרי**. צשמתקשרים לעמוד צפופים שלא יפרידוס אויבים: **לפיכך**. שהירא זהו הירא מעצירות תלה המורה צנה ונטע ואירס לחזור צגלנן כדי שיתלה צכך המורה ולא יתצייס לומר מעצירות צצידו הוא ירא וחזר: **ר' יוסי אומר כו'**. צגמרא [ע"צ] מפרש צמאי פליג אדריבי יוסי הגלילי: **ונצקנו של עם**. צסופו של עם שעומדים שלא יחזרו אחרונים לאחריהם לנוס: **מעמידין וקיפין מלפניהם**. צראשם של צד המלחמה מעמידין צני אדם צגורים ממונים לכך שאם יפול אחד מן הנלחמים יעמידוהו ויזקיפוהו ויגבירו את אגשי הצבא צדצריהם: [ואחריהם]. ואנשים אחרים מאחריהם: **וכשילין של צרוז צידיהם**. לשמור שלא ינוסו. וכשילין כעין חנין שקורין וור"ש^ו: שמתילת

תנא מפני שמחדשין אותו פעמים בשבוע: ואלו שאין זזין ממקומן בנה בית חדש וחנכו וכו': תנו רבנן ^אאשה חדשה אין לי אלא אשה חדשה אלמנה וגרושה מנין תלמוד לומר אשה מכל מקום אם כן מה ת"ל אשה חדשה מי שחדשה לו יצא מחזיר גרושתו שאין חדשה לו ת"ר לא יצא בצבא יכול בצבא הוא דלא יצא אבל יספיק מים ומזון ויתקן הדרכים תלמוד לומר ולא יעבור עליו לכל דבר יכול שאני מרבה אף הבונה בית ולא חנכו נטע כרם ולא חללו ארס אשה ולא לקחה ת"ל עליו עליו אי אתה מעביר אבל אתה מעביר על אחרים ומאחר דכתב לא יעבור לא יצא בצבא למה לי ילעבור עליו בשני לאוין: **בתנאי**^ב ויספו השוטרים לדבר אל העם וגו' ר' עקיבא אומר הירא ורך הלבב כ"כמשמעו שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראות חרב שלופה ^גרבי יוסי הגלילי אומר הירא ורך הלבב זהו המתיירא מן העבירות שבידו לפיכך תלתה לו התורה את כל אלו שיחזור בגללן רבי יוסי אומר אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין הרי הוא הירא ורך הלבב ^דוהיה ככלות השוטרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש העם ובעקיבו של עם כ"מעמידין וקיפין לפניהם ואחרים מאחוריהם וכשילין של צרוז בידיהן וכל המבקש לחזור הרשות בידו לקפח את שוקיו שתחילת

כה א מיי פ"ג מהל' אכל הל"ב סגנ לאוין רלה טוש"ע יו"ד ס' שעא סעי' ה:

בו ב מיי פ"ו מהל' טומאת מת הל"ט וע"ש צב"מ:

ג מיי פ"ז מהל' מלכים דין ז:

ד מיי שם הל' חן:

בו ה מיי פט"ו מהל' אסורי ביאה הל"ב

ופ"ו הל"ב:

בח ו מיי פ"ה מהל' דעות הל"א:

כט ז מיי פ"ז מהל' מלכים הל' י"א:

ל ח מיי שם הל"ו:

לא ט מיי שם הל"ד: